

firmě totožné, která pouze přeložila provozovnu do Vídně. Nebylo tu tedy předpokladů ani §u 9 ex. ř., ani §u 11 ex. ř., takže bylo navrženou exekuci povolit, aniž musila vymáhající věřitelka prokázati způsobem ve zmíněných ustanoveních předepsaným totožnost povinné, ani že závazek z exekučního titulu proti firmě R. a K. ve Znojmě vydaného »přešel« na firmu v exekučním návrhu uvedenou.

Čís. 5703.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Pro nárok vdovy po zaměstnanci jest lhostejno, že se zaměstnanec svého nároku vzdal.

Poslední zaměstnavatel jest povinen platiti vdově po zaměstnanci zaopatřovací požitky přes to, že jí nebyl vdovský důchod poskytován jím, nýbrž pensijním ústavem členů pojišťovacího spolku továren cukrovarnických v Praze.

Čl. I. k §u 3 vládního nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n. neodporuje zákonu ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1926, Rv II 632/25.)

Manžel žalobkyně, Antonín K., byl zaměstnancem na velkém majetku pozemkovém od 1. listopadu 1859 do 30. června 1900, posléze jako inspektor velkostatku na panství žalovaného (jeho předchůdce). Až do 1. října 1907 vyplácel žalovaný (jeho předchůdce) Antonínu K-ovi výslužné, po 1. říjnu 1907 bylo Antonínu K-ovi vypláceno výslužné Pensijním ústavem členů pojišťovacího spolku cukrovarnických továren v Praze. Po smrti Antonína K-a (dne 30. října 1907) vyplácel týž pensijní ústav žalobkyni vdovský důchod. Žalobě, již domáhala se žalobkyně na žalovaném placení vdovských zaopatřovacích požitků podle skupiny XI., bylo procesním soudem první stolice vyhověno, mimo jiné z těchto důvodů: Žalobkyni přísluší jako vdově po bývalém zaměstnanci na velkém pozemkovém majetku nárok na polovinu zaopatřovacích požitků manželových, ježto vstoupila ve sňatek s Antonínem K-em ještě za doby jeho činné služby a požívala již před 6. květnem 1921 vdovského důchodu na základě trvalého zaměstnání jejího manžela jakožto úředníka velkostatku, totiž požívala již před 6. květnem 1921 zaopatřovacích požitků z důvodu trvalého služebního poměru na velkém majetku pozemkovém podle §u 1 a) zákona. Zákon má pouze v úmyslu, zaopatřovací požitky, kterých bývalí zaměstnanci nebo po nich pozůstali již před působností zákona na základě nároku již trvalého požívatí, zvýšiti a tím je vyrovnati s nynějšími hospodářskými životními poměry. Žalobkyně se také žalobou domáhá jen toho, by vdovský důchod byl jí poměrně zvýšen. Námitky žalovaného jsou vesměs ne-

odůvodněny. I kdyby se Antonín K. pensijních nároků proti právnímu předchůdci žalovaného byl vzdal, ač-li lze vůbec o tom mluvit, nemělo by toto vzdání významu pro nárok žalobkyně, poněvadž jest prokázáno, že žalobkyně skutečně požívá zaopatřovacích požitků ode dne 1. listopadu 1907 z důvodu trvalého služebního poměru a poněvadž Antonín K. sám požíval od samého hraběte W-a zaopatřovacích požitků ode dne 1. července 1900 až do 1. října 1907 a od té doby až do 30. října 1907 od pensijního ústavu průmyslu cukrovarnického v Praze, jak soud z přípisu tohoto ústavu ze dne 27. ledna 1925 má za prokázáno. Z tohoto dopisu pensijního ústavu a z ustanovovacího dekretu Antonína K-a, když vstoupil do služeb hraběte Jana W-a, a z dopisu správy velkostatku žalovaného ze dne 13. dubna 1900 vyplývá, že Antonín K. byl pojištěn u pensijního ústavu průmyslu cukrovarnického již jako zaměstnanec statku T. v roce 1884, že pak hrabě W. st. platil premie do pensijního ústavu za Antonína K-a, pročež s ním ujednal, že K-ovi jiný pensijní nárok proti němu nepřísluší, že výstupem ze služeb W-ových Antonín K. měl premie pensijního ústavu sám platiti, začož žalovaný, pokud se týče jeho předchůdce mu poskytl a skutečně vyplatil pensi 1.600 zl. ročně do doby, až bude míti jiné místo nebo se mu bude vypláceti pense od pensijního ústavu průmyslu cukrovarnického v Praze, že tedy od 1. července 1900 až do 1. října 1907 pense Antonínu K-ovi od zemřelého W-a a od tohoto dne od pensijního ústavu byla vyplacena. Z těchto zjištěných okolností plyne, že Antonín K. jen tak dlouho neměl pensijního nároku proti W-ovi, dokud W. za Antonína K-a pensijnímu ústavu platil, že po výstupu K-a ze služeb W-ových bylo ujednáno, že K. si bude platiti premie sám a že za to dostane pensi od W-a, pokud se týče od pensijního ústavu. Ostatně podle zákona a podle nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n. nezáleží na tom, kdo zaopatřovací požitky poskytoval před 6. květnem 1921, neboť může to býti poslední zaměstnavatel, nynější vlastník pozemku, osoba třetí, pensijní ústav a pod. Není však pochyby, že K. měl pensijní nároky aspoň proti pensijnímu ústavu. Námitka nedostatku pasivní legitimace jest rovněž neodůvodněna, poněvadž podle § 11 zákona jest ten zaměstnavatel povinen požitky plniti, u něhož počala výplata zaopatřovacích požitků. Jelikož zaopatřovací požitky byly žalobkyni vypláceny teprve ode dne 1. listopadu 1907, tedy již dlouho po tom, co Antonín K. ze služby posledního zaměstnavatele vystoupil, a ježto také Antonínu K-ovi samému zaopatřovací požitky byly vypláceny až po tom, kdy z činné služby odešel, a to pouze žalovaným, pokud se týče jeho právním předchůdcem, nemůže býti jiná osoba povinna, by vyplácela zaopatřovací požitky, než právě poslední zaměstnavatel, pokud se týče jeho právní nástupce, žalovaný. Žalovaný jest povinen, by plnil celý doplatek zaopatřovacích požitků, který žalobkyni přísluší, a nikoli jen část, připadající na služební dobu, u žalovaného strávenou. Poměrné rozdělení zaopatřovacích požitků na jednotlivé zaměstnavatele jest v § 11 zákona ustanoveno pouze pro případ, požívají-li zaměstnanci nebo pozůstali po nich zaopatřovacích požitků od několika zaměstnavatelů, tomu však v souzeném případě není tak, poněvadž žalobkyně nepobírala požitky od zaměstnavatelů svého manžela a ani její manžel nepobíral

požitky leč od hraběte W-a. Co se týče námitky žalovaného, že není k výplatě povinen, poněvadž jeho pozemkový majetek jest státem zabrán, dlužno poukázati k tomu, že, jak ze znění prvního odstavce §u 1 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. plyne, právě tento zákon se vztahuje na bývalé zaměstnance na velkém pozemkovém majetku, podléhajícím záboru podle zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n., a že se právě nevztahuje na pozemkový majetek, který ze záboru byl vyloučen, poněvadž o zaměstnance takového majetku jest jinakým způsobem postaráno. Ostatně zabraný majetek nepřechází zábo-rem v majetek státu, nýbrž stát nabývá tím pouze práva, by zabraný majetek převzal a přidělil. Žalobkyni tedy přísluší nepochybně nárok proti žalovanému na polovinu zaopatřovacích požitků, na něž zemřelý manžel byl by měl nárok, a sice se zpětnou platností ode dne 1. ledna 1920. Jelikož je prokázáno, a také nesporno, že Antonín K. byl inspekto-rem statku, patřil by do 11. skupiny zaměstnanců, takže by mu příslu-šely po dokonané 40leté službě zaopatřovací požitky 14.000 Kč ročně. Žalobkyni jako vdově přísluší tedy zaopatřovací požitky 7.000 Kč ode dne 1. ledna 1920, poněvadž však požívá od tohoto dne od pensijního ústavu průmyslu cukrovarnického v Praze pensi a jiných příjmů nemá, činí zaopatřovací požitky, které mají žalobkyni býti doplacený, 5.620 Kč 43 h ročně. Zaopatřovací požitky nutno vyměřiti na základě dokonané 40leté služby Antonína K-a, poněvadž Antonín K. konal službu na vel-kých majetcích pozemkových, které buď leží v území nynější českoslo-venské republiky, nebo sice mimo toto území, avšak u zaměstnavatelů, kteří v této době měli velký majetek pozemkový v území Československé republiky. Jak je všeobecně a také soudu známo, měli zaměstnavatelé Antonína K-a, hrabě L., baron R. a W-ové v tehdejší době velký pozem-kový majetek v území Československé republiky. Žalovaný jest tedy po- vinen, aby žalobkyni zvýšil její požitky o 5.620 Kč 43 h ročně, aby po- žívala celých 7.000 Kč zaopatřovacích požitků, jest tedy povinen, aby jí platil ročně 5.620 Kč 43 h anebo měsíční rentu 468 Kč 37 h. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Po právní stránce posoudil soud prvě stolice věc úplně správně a odvolatel se po- ukazuje na správné odůvodnění napadeného rozsudku, jež nebylo vy- vráceno vývody odvolatelovými o neúčelnosti a nespravedlnosti zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. Dlužno pouze podotknouti, že také napadená ustanovení nařízení vlády ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n. se úplně shodují s uvedeným zákonem, neboť, předpo- kládá-li § 1 písm. a) zákona pouze, že bývalý zaměstnanec požíval již zaopatřovacích požitků z důvodu trvalého služebního poměru na velkém pozemkovém majetku, je lhostejno, kdo požitky tyto poskytuje, nýbrž rozhoduje pouze, že je poskytuje z onoho důvodu. Také ustanovení §u 3 (2) provád. nař. není protizákonným, neboť zákon pouze předpo- kládá, že zaměstnanec vstoupil do neaktivního poměru ze služebního poměru na velkém pozemkovém majetku, ležícím v území Českosloven- ské republiky, avšak nepředpokládá nijak, že také ztrávil celou služební dobu na tuzemském velkém pozemkovém majetku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce sdílí dovolací soud názor odvolacího soudu a poukazuje dovolatele na správné důvody napadeného rozsudku, které dovolacím spisem nebyly vyvráceny. K jeho vývodům se podotýká, že nárok vdovy po zaměstnanci na velkém majetku pozemkovém na zaopatřovací požitky jest nárokem samostatným, na nároku zaměstnancově nezávislým a proto jest lhotejno, zdali Antonín K. se svého času pensijního nároku vzdal čili nic (Viz rozhodnutí Nejvyššího soudu čís. 1931 a čís. 3843 sb. n. s.). Nehledíc k tomu bylo nižšími soudy zjištěno, že žalobkyně skutečně požívá zaopatřovacích požitků od 1. listopadu 1907 z důvodu trvalého služebního poměru jejího manžela na velkém pozemkovém majetku, že jí pensijním ústavem byl vyměřen vdovský důchod v důsledku úmrtí jejího muže Antonína K-a a se zřetelem k jeho 23letému členství na základě zaměstnání jako úředníka statku. Toto zjištění stačí k založení žalobního nároku ve smyslu §u 1 písm. a) a §u 6 zákona ze dne 18. března 1921, čís. 189 sb. z. a n. a proto nepadá na váhu, že tyto pensijní požitky nejsou totožnými s darem z milosti, které byly poskytovány Antonínu K-ovi do 1. října 1907. Dle §u 11 zákona o zaopatřovacích požitcích bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém jest povinen plniti požitky v tomto zákoně uvedené zaměstnavatel, u něhož počala nebo v případě §u 1 písm. b) uvedeného zákona má počítati výplata zaopatřovacích požitků, t. j. zpravidla poslední zaměstnavatel. Neprávem dovozuje dovolatel z tohoto ustanovení, že v tomto případě není vůbec nikoho, od koho by žalobkyně mohla požadovati valorisaci svých pensijních požitků, jelikož u žalovaného jejich výplata nepočala. Úmyslem a účelem zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. bylo, zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém i pozůstalých po nich zvýšiti, a proto v pochybných případech nutno vykládati tento zákon ve prospěch těchto osob. Z tohoto důvodu nelze míti za to, že zákon ustanovením §u 11 chtěl odepríti nebo stížití nároky v §§ech 1 a násl. přiznané. Úmyslu zákonodárcově odpovídá tedy výklad, že v tomto případě poslední zaměstnavatel jest povinen platiti sporné požitky ve smyslu §u 11 uvedeného zákona přes to, že žalobkyni zaopatřovací požitky nebyly poskytovány jím, nýbrž uvedeným ústavem. Obdobné použití druhého odstavce §u 11 tohoto zákona jest vyloučeno, jelikož má jiný skutkový předpoklad. Zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. vyslovil v §u 3 jen povšechnou zásadu, že zaměstnancům v §u 1 jmenovaným přísluší po 40leté, pokud se týče 35leté službě zaopatřovací požitky uvedené v příloze, a ponechal v §u 17 provedení této zásady vládě. Vládní nařízení ze dne 13. května 1921, čís. 189 sb. z. a n. neodporuje tedy, jak správně odůvodňuje odvolací soud, zákonu, nýbrž jej jen provádí, když se blíže zabývá touto 40letou, pokud se týče 35letou služební dobou a ustanovuje, že za jistých předpokladů možno započítati do pense nebo provise delší služební dobu, než skutečně vykonanou, a také dobu strávenou ve službě na zemědělských nebo lesních podnicích v cizině. Právem proto nižší

soudy zaopatřovací požitky žalobkyně vyměřily na základě dokonané 40leté služby Antonína K-a.

Čís. 5704.

»Výbor (elektrického) podniku« nemá způsobilost býti stranou ve sporu.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1926, R I 18/26.)

Žaloba byla podána proti výboru elektrického podniku v osadě L. do rukou předsedy Hynka H-a, skladníka v L. První soud rozhodl rozsudkem a zamítl žalobu pro nedostatek pasivní legitimace žalované strany. Odvolací soud k odvolání žalobcovu zrušil podle §§ 6 a 7 c. ř. s. rozsudek i řízení jemu předcházející a odmítl žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu rekursu.

Důvody:

Rekurs žalobcův není opodstatněn a rozhodnutí odvolacího soudu jest správné. Jest nesporno, že správu elektrického podniku vede třínáctičlenný výbor, sestávající ze sedmi členů, volených z místního zastupitelstva, a ze šesti členů, volených z řad odběratelů elektrického proudu. Ať již jde o podnik osadní po rozumu §u 110 čes. ob. zřízení ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. nebo o podnik, který náleží odběratelům proudu, nebo konečně o podnik, který náleží jednak osadě, jednak skupině zájemníků, vždy jest žalovaný výbor jen zástupčím orgánem jiného právního podmětu, není však samostatným právním podmětem, který by jako takový mohl práv nabývati a závazky podnikati, žalovati a žalován býti, který by tedy měl způsobilost, býti ve sporu stranou (§ 1 c. ř. s.). Žalobce jest na omylu, domnívaje se, že žalovaný výbor má v tomto konkrétním případě proto způsobilost ku sporu, že on svými usneseními zadržuje žalobci peníz, složený od konsumentů za proud, že jen on může tento zákaz odvolati a že on přímo žalobce k žalobě vyzval. Žalobce zapomíná, že všechny tyto skutečnosti nemohou žalovanému »výboru — tedy souhrnnému označení více osob — propůjčiti právní povahu nějaké právnické osobnosti (korporace nebo nadace), nebo nějakého společenstevního útvaru, při kterém zákon uznává zvláštní společenské jmění a jednotné zastoupení na venek pod jednotným označením (obchodní společnost nebo společenstvo). Žalobce zapomíná také, že »výbor« — totiž jeho členové — nejednali vlastním jménem, nýbrž zase jen v zastoupení jiného právního podmětu. Šlo by tedy jen již o otázku, zda bylo možno tento nedostatek odstraniti podle §u 6 druhý odstavec c. ř. s., ale i v té příčině je souhlasiti s odvolacím soudem, že to možno nebylo, neboť mezi stranami není ani jasno, kdo jest oním právním podmětem, jenž by v tomto případě měl býti žalován. Ježto tedy žalované straně chybí první předpoklad procesní způsobilosti, totiž schopnost, býti ve sporu stranou, a ježto vadu tu nelze